

Obsah

Poděkování	7
Úvod	8

Východiska pro individualizaci vzdělávání 13

1 Vyjasnění pojmů a širších souvislostí	14
1.1 Proměny vzdělávání v České republice	14
1.2 Individualizace v RVP PV	16
2 Charakteristiky vývoje dítěte předškolního věku	22
2.1 Vývojové zvláštnosti předškolního období	24
2.2 Individuální charakteristiky dětí předškolního věku	28
2.2.1 <i>Potřeby dětí předškolního věku</i>	29
2.2.2 <i>Temperament</i>	32
2.2.3 <i>Schopnosti a inteligence</i>	41
2.3 Doporučení pro práci s dětmi předškolního věku	44
3 Zákonitosti učení dítěte předškolního věku	48
3.1 Dětské prekoncepty a konstruktivismus	48
3.2 Způsoby učení dítěte předškolního věku	52
3.2.1 <i>Spontánní a záměrné učení</i>	53
3.2.2 <i>Prožitkové učení</i>	54
4 Vyhodnocování individuálních pokroků	58
4.1 Pozorování jako základní metoda zjišťování informací o dětech	60
4.2 Portfolio dítěte jako součást individualizace vzdělávání	62

Individualizace předškolního vzdělávání v praxi 67

5 Podnětné prostředí – podmínka individualizace	68
5.1 Připravené prostředí v Montessori systému	70
5.2 Centra aktivit v programu Začít spolu	73
5.3 Prostor pro seberealizaci dítěte v mateřské škole podporující zdraví	79
5.4 Vytváření bezpečného sociálního prostředí	84
6 Vzdělávací a organizační strategie podporující individualizaci vzdělávání	91
6.1 Organizační formy vzdělávání v MŠ	92

6.2	Činnosti v MŠ z hlediska míry jejich řízení	95
6.2.1	Řízené činnosti	95
6.2.2	Spontánní činnost – dětská hra	96
6.2.3	Nepřímě řízené samostatné činnosti – pedagogem připravená nabídka	98
7	Projektování individualizovaného vzdělávání	102
7.1	Obsah předškolního vzdělávání podporující individualizaci	103
7.1.1	Vymezení obsahu vzdělávání v RVP PV	103
7.1.2	Integrované bloky ve školních vzdělávacích programech	108
7.2	Projektování na úrovni třídy	120
7.2.1	Vstřícný model projektování v praxi	124
7.2.2	Zprostředkující model projektování v praxi	148
8	Individualizace ve spolupráci a komunikaci s rodiči	163
8.1	První kontakty mateřské školy s rodinou	167
8.2	Komunikace mezi školou a rodiči	171
8.3	Rodiče ve třídě	177
	Závěr	181